

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000017

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-01-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лю Дань ...

2. Dan Liu

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-4325-3509

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії за спеціальністю 025 - Музичне мистецтво

Дата захисту: 11-02-2026

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11684

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41

Тема дисертації:

1. Камерний хоровий спів як феномен виконавської практики межі XX – XXI століть: когнітивний аналіз
2. Chamber choral singing as a phenomenon of performing practice at the turn of the 20th – 21st centuries: cognitive analysis

Реферат:

1. Дисертацію присвячено з'ясуванню актуального синтезу історії, методології та прагматики сучасного хорового мистецтва та камерного хорового співу як його складової в єдності з композиторським досвідом в цій сфері творчості. Об'єктом дослідження є світове хорове мистецтво XX століття як завершена художня система; предмет – камерний хоровий спів як феномен виконавської практики Західної Європи та України доби глобалізації. Матеріалом дослідження слугує хорове мистецтво України та Західної Європи, яке історично функціонує як виконавський феномен в історичному, сакральному та концертному хронотопі. Для створення концепції когнітивного аналізу залучені численні витвори хорового мистецтва від минулого до сьогодення: 1) західноєвропейська хорова класика: від німецького бароко XVIII століття (кантата і мотет Й.С.Баха) до XX ст. (французька традиція Ф. Пуленк «Шість французьких пісень» та балтійська традицій на

матеріалі творів Е.Ешенвальдса та Е. Янчевскіса); від українського неофольклоризму (твори М. Леонтовича, Б. Лятошинського, В. Сильвестрова) до *nova musica sacra*; 2) духовні твори: меса «Memoria» М. Попова; О.Щетинського та інші (фрагментарно). Методи дослідження базуються на інтеграції сучасних підходів до аналізу хорového співу: загальні (історичний, системний, функціонально-структурний) взаємодіють із жанрово-стильовим і хорознавчим підходами. У пріоритеті – когнітивний аналіз, який скерований не на засоби хорového виразності (як семіотичний), а на домінуючу роль мислення. Якщо сформовано мислення – воно забезпечить усі ланки професійної діяльності диригента і співаків. Наукова новизна отриманих результатів. Когнітивний аналіз хорového мистецтва ХХ століття як завершеної системи дозволило окреслити шляхи його актуалізації хорového мистецтва на новітньому етапі його розвитку: а) у спадкоємності від класико-романтичних тенденцій відродження автентичних історичних стилів виконавства до трансформацій в постмодерні; б) при збереженні єдності композиторської творчості, виконавської та хорознавчої практики. Вперше в музикознавстві: • запропоновано методологічне обґрунтування сучасної хорového культури як художньої системи; • узагальнено позиції сучасного хорознавства щодо специфіки хорového мистецтва, мислення композиторів у цій жанровій сфері; • визначено роль хорového поліфонії в композиторсько-виконавській практиці України межі ХХ – ХХІ століть; • проаналізовані хорові твори О. Щетинського, В. Попова, що увиразнили їх приналежність до духовної рефлексії, масштаб якої є багатовекторним і полісемантичним; • у хорових композиціях композиторів Балтії доведено синтез авангардних технік хорového письма та пошуків нової національно-ментальної само ідентичності, авторства як людиноцентричного звукового космосу; • окреслено історико-стильову динаміку новітньої хорového виконавської практики ХХ століття в Україні, що в умовах глобалізації перебуває в коливанні та стабілізації двох протилежних тенденцій – доцентрової національної локалізації та універсальної метамови; • запропоновано алгоритм когнітивного аналізу хорového твору з урахуванням національного та композиторського стилю. У висновках констатується наявність окремої «гілки» хорového мистецтва – камерного співу як ознаки кроскультурних процесів глобалізації культури світу, тобто відбувається актуалізація камерного хорového співу як феномена, що досяг кульмінації на новітньому етапі глобалізації. Приклади хорového поліфонії творів Й.С.Баха та Б.Лятошинського були необхідними тому, що для китайських дослідників роль поліфонії європейського зразку має значення засвоєння «чужого досвіду», чинника професійної освіти. Тому вивчення поліфонії є обов'язковою складовою фахової освіти хормейстера. Питання «в чому полягає історико-стильова динаміка хорového мистецтва ХХ століття» має відповідь: у гетерогенному синтезі, продовженій поліпластовості історичних стилів та авторських технік письма, в їх системній єдності. Хорове мистецтво культурної доби ХХ–ХХІ століть крізь розмаїте багатство виконавської практики постає як цілісна картина світу, в якій віддзеркалюється соборний образ людства, яке співає – його *santor*, примножуючись в діяльності певного хорového колективу (одного концерту, творчого проекту). Окрему увагу було приділено діяльності академічного камерного хору «Кантус» м. Ужгорода (художній керівник та диригент – народний артист України Еміл Сокач) як візитівка національної культури. Тема дослідження має перспективу продовження на матеріалі творів китайських композиторів для камерних хорів з репертуару концертних та навчальних хорových колективів.

2. The dissertation is devoted to clarifying the current synthesis of the history, methodology and pragmatics of modern choral art and chamber choral singing as its component in unity with the composer's experience in this area of creativity. The object of the study is choral art of the 20th century as a complete artistic system; the subject is chamber choral singing as a phenomenon of performing practice in Western Europe and Ukraine in the era of globalization. The material of the study is the choral art of Ukraine and Western Europe, which historically functions as a performing phenomenon in the historical, sacred and concert chronotope. To create the concept of cognitive analysis, numerous works of choral art from the past to the present were involved in synchronization with the needs of society: 1) Western European choral classics: from the German Baroque of the 17th century (cantata and motet by J.S. Bach) to the 20th century (French tradition F. Poulenc "Six French Songs" and Baltic tradition based on the compositions of E. Eshenvalds and E. Yanchevskis); from Ukrainian neo-folklorism (compositions by M. Leontovych, B. Lyatoshynsky, E. Stankovych, V. Sylvestrov) to *nova musica sacra*; 2) spiritual

compositions created in the 20th century for chamber choir by M. Popov, O. Shchetynsky. The research methods are based on the integration of modern approaches to the analysis of choral singing: the general ones (historical, systemic, functional-structural) interact with genre-stylistic, performing and choral studies approaches, which together direct the researcher's attention to the specifics of choral art as a sonorous "living" text. The scientific novelty of the obtained results. For the first time in musicology: • a systematic study of choral art of the 20th century has been conducted as a complete open-type system, which allowed: • to outline the ways of its actualization of choral art at the latest stage of its development: a) in continuity from classical-romantic trends of the revival of authentic historical styles of performance to future transformations in postmodernity; b) while maintaining the unity of composer's creativity, performance and choral studies practice; – a methodological substantiation of modern choral culture as an artistic system has been proposed; – the positions of modern choral studies regarding the specifics of choral art, the thinking of composers in this genre sphere have been summarized; the role of choral polyphony in the compositional and performing practice of Ukraine at the turn of the 20th and 21st centuries has been determined; – the choral compositions of O. Shchetynsky, V. Popov which emphasized their belonging to spiritual reflection, the scale of which is multivector and polysemantic (religious, philosophical, musica militare) have been analysed; – the historical and stylistic dynamics of the latest choral performing and artistic practice in Ukraine as an artistic system that is transformed in the conditions of globalization have been outlined; – an algorithm for analysing the polyphonic texture of a choral composition, taking into account the mutual influence of the composer's style, has been proposed. We have clarified: the composer's interpretation of the mass in the choral creative work of O. Shchetynsky and M. Popov, the author's concept of choral compositions Erik Eshenvalds, Ekabs Yanchevskis. The conclusions contain the results of the study. It is stated that at the latest stage of globalization of world culture, there is a separate "branch" of choral art – chamber singing as a sign of cross-cultural processes. There is an actualization of chamber choral singing as a phenomenon that has reached its peak at the latest stage of globalization. The examples of choral polyphony in the compositions by J.S. Bach and B. Lyatoshynsky were necessary because for Chinese researchers the role of polyphony of the European model has the significance of the assimilation of "foreign experience", a factor of professional education. Therefore, the study of polyphony is an obligatory component of the professional education of a choirmaster. The question "what is the historical and stylistic dynamics of choral art of the 20th century" has an answer: it is the heterogeneous synthesis, the continued multilayeredness of historical styles and author's writing techniques of European civilization, in their systemic unity. The choral art of the modern cultural era of the 20th–21st centuries, through the diverse wealth of performing practice, appears as an artistic system, a holistic picture of the world, in which the united image of humanity that sings – homo cantor, is reflected, multiplying in the activities of a certain choral team (one concert, creative project). Special attention was paid to the activities of the academic chamber choir "Kantus" of Uzhgorod city (the artistic director and conductor – People's Artist of Ukraine Emil Sokach) as a business card of national culture.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лю Дань (2024). Сучасне хорове мистецтво як художня система (історико-стильова динаміка та структурні концепти). Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. ст. Харків, ХНУМ, 73, 137-150.

- Шаповалова Л. В., Лю Дань (2025). Хорова бахіана як актуальна стратегія українського мистецтва (інтерпретативний коментар). *Аспекти історичного музикознавства*, 38, 331-348.
- Лю Дань (2025). Хорова регіоністика межі тисячоліть: хоро cantor і метамова. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*: зб. наук. ст. Харків, ХНУМ, 74, 231-245.
- Romaniuk, Iryna & Yastrub, Olena & Liu Dan & Shanyu, Jiang & Shchelkanova, Svitlana. (2025). Choral Singing as An "Emblem" of National Culture: Global or Local? (A Performative Response to The «Question»). *International Journal of Basic and Applied Sciences*. 14 (3). 26-33.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаповалова Людмила Володимирівна
2. Liudmyla Shapovalova

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9407-7337

Додаткова інформація: Web of Science ResearcherID AAY-8135-2021

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бермес Ірина Лаврентіївна
2. Iryna L. Bermes

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5752-9878

Додаткова інформація: Web of Science Researcher ID: AAJ-4491-2021;

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=TKmLGvgAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заверуха Олена Леонідівна

2. Olena Zaverukha

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8860-6335

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белік-Золотарьова Наталія Андріївна

2. Nataliya Byelik-Zolotaryova

Кваліфікація: к. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3670-4037

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Александрова Оксана Олександрівна
2. Oksana Aleksandrova

Кваліфікація: д. мист., проф., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5106-8644

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ніколаєвська Юлія Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ніколаєвська Юлія Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Поліна Кордовська

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна